

u umetnosti koje nastaju pod njenim okriljem, stvaraju zajednički jezik celom hrišćanskom Zapadu, kojim se objašnjavaju ista znanja, isti intelektualni poredak na svima razumljivom jeziku. Širenje stila nazvanog gotski po Evropi, dograđivanog najmanje kroz tri generacije graditelja, ne bi bilo moguće da nije zasnovao svoj blistavi autoritet na ovakvim vrednostima. Kada budemo proučili različite modalitete ovog zračenja, videćemo kako se ovaj univerzalizam samo retko predstavlja kao strogo pravilo koje se pasivno sluša i sledi.

Isto tako, različitost modela igra se sa slobodom izbora. Razlika građe povlači izvesnu novinu u efektima, a lokalni kvalitet stvorenog postupka — nevidene promene. (...) Čak i u monotoniji cistercijske umetnosti moguće je razlikovati lokalne grupe. Ova gipkost, ovde relativna — tamo plodnija, snaga je univerzalizma srednjeg veka, ona je garancija njegove vitalnosti. Romantika nam pruža jedan drugi primer — bazilikalni tip, sveta mesta koja se pružaju kao veza duž puteva Sen-Žak i Sen-Mišel, ili ona u delu zemlje sa svojim matenijalima, tradicijama i potrebama. Romanska skulptura je shvaćena kao dijalektika oblika jedne apsolutne i univerzalne vrednosti, i možda se baš u njoj najviše pokazuje ona crta srednjovekovnog genija, ali duh zemlje i racionice je vodi, štaviše, čini da govori s osobitim naglaskom. Ove raznolikosti u izrazu potvrđuju čvrsto jedinstvo jezika i svedoče na svoj način o životu. To je stoga što je delanje srednjeg veka dvostruko. On je i ustaljen na jednom mestu i nomad, on je lokalni i evropski. Gradovi, teritorije, feudalne države, manje ili više utvrđene kraljevine, trgovački putevi i drumovi, zaposednuti su hodočasnicima. Evropa je takođe duboko izmešana, i to mnogo više nego kada se rimsko spokojstvo širilo nad Sredozemljem. Ona, takođe, podrazumeva humanost sastavljenu od više raznolikosti. Istorijska građa, na kojoj je ova umetnost nastala, je jedinstvo velikih bogatstva, zato što se u svojim dubinama meša s ruševinama antičke civilizacije, s ostacima varvarskih kultura i istočnjačkim uticajima. Ovde ona nalazi različita stanja čoveka i ne prestaje da se za njih interesuje. Karavani, kirštaški ratovi, neprestano su je približavali Aziji i Africi. Od početka srednjeg veka mnoštvo je proširilo nadaleko, u svim pravcima, zaostavštine najstarijih civilizacija,

koje je hrišćanska simbolika iskonistila i sjedinila na Britanskim ostrvima, snove egipatskih monaha s linearnim keltskim sanjarenjima. Univerzalizam srednjeg veka je, bez sumnje, bio pripreman ovim spajanjem, promenom i obogaćenjem onoga što bi se moglo nazvati »ljudski sadržaj« Evropejaca. On je bio potpomognut stalnim, ritmičkim promenama. Najzad, on je našao svoj najviši i najrazumljiviji izraz u onom uzvišenom obliku stvaranja, arhitekturi i spletu slika. Ova univerzalistička umetnost je enciklopedijska umetnost. Mada sva u bogu, ona se ne odriče ničega. Uzima od čoveka sve, od onoga što je na izgled nisko, sve do njegovih zanosa, vizija. Od 12. veka i, bez sumnje, još ranije, reklo bi se da hrišćanska misao potvrđuje potrebu da gospodari univerzumom i sobom. Ali, tek je 13. vek taj koji joj propisuje hijerarhijski red i koji sudeluje u uređenju katedrala, kao u okviru teoloških zbirki beskrajne raznolikosti bića. Mnogostručila je čoveka u zveri, a zver u fantastičnoj životinji. Svoje kapitale je ukrasila serijom izmišljenih stvorenja, a timpanone svojih crkava obeležila žigom Apokalipse. Ali ova bića, podvrgnuta neprestanim preobražajima, svojim izobiljem i raznolikošću odaju nestrpljivost geneze, koja u lavirintu apstraktnog stilizovanja traži da dopre do života. Reklo bi se, ne staran svet, već san božiji uoči stvaranja, i strana skica njegovog dela. To je pre enciklopedija mašte nego enciklopedija stvarnosti. I tako, dok svet romantičke po svojjoj maštovitosti podseća na epski humanizam koji kombinuje bajke sa stvarnošću, dotle gotski humanizam, koji odustaje od nerazumljivosti i koji razmišlja o čoveku i svetu, ne postavljaajući pri tom ogradu između posmatranog i posmatrača, sprema doček divotama drevnog sanjarenja, bez kojih bi slika prirode bila nepotpuna, kao što je još u antici činjeno.

Prevela Jelena Gavrilović

* Iz studije Art d'Occident.

** Sa ova dva priloga završavamo *Hrestomatiju istorije umetnosti* u izboru Marka Nedeljkovića, čije smo objavljivanje počeli u broju 234—235.

novе knjige

BOŽIDAR TIMOTIJEVIĆ:
»ISTRČASE DONJOZEMCI (srpske narodne basme, uricanja i vraćanja)«, »Narodna knjiga«, Beograd 1978.

Piše: Zoja Karanović

Narodna knjiga je pokrenula biblioteku *Usmena književnost*, u želji da skriveno lepote naše narodne usmene književnosti, u novoj svetlosti, sada brižljivo odabrane, ponovo vaskrsne i otkrije savremenom čitaocu. Reč je, naime, o nekim vrstama našeg usmenog narodnog stvaralaštva, koje, do sada, nisu dovoljno ispitivane i objavljivane.

Ovim se ona, istovremeno, prihvatila teškog i ambicioznog, ali i mnogostruko korisnog i plemenitog zadatka.

U ovoj ediciji je nedavno objavljena antologijska zbirka pod naslovom *Istrčase donjozemci*, koja sadrži tekstove srpskih narodnih basmi, uricanja i vraćanja. Zbirku je pripremio i priredio pesnik Božidar Timotijević.

Antologija se sastoji od stotinak brižljivo odabranih lirskih minijatura. Čini se da je pesniku pošlo za rukom da ih odabere tako vešto, pre svega, zahvaljujući njegovoj začudnosti i divljenju prema ovoj vrsti narodnog verovanja i »lečenja«, koja je imao priliku da vidi i čuje još kao dete. Ovakva »lečenja« su bila propraćena čudesnim (često

poetskim) spregovima reči; basma je, pored svoje praktične i pragmatičke funkcije, u konkretnim realizacijama, često i poetsko ostvarenje.

Zbirka je rađena na osnovu nekoliko publikacija, pre svega *Srpskog etnografskog zbornika i Bosanske vile*.

Knjigu, pored tekstova, čini i kraći poetski predgovor, a na kraju su pobrojani korišćeni izvori i publikacije.

Naslov antologije predstavlja deo jedne od basmi objavljenih u knjizi. Njime je, jednim potezom, okarakterisan svet tamnih sila, s onu stranu života, koje uvek prete čoveku i kojima se on, u basmi, obraća, želeći da ih umilostivi ili otera.

U knjizi je najviše objavljenih basmi. Manje je uricanja i vraćanja.

Šteta je samo što su objavljeni tekstovi iščupani iz prirodnog konteksta, i što je, stoga, samo u nekim objavljenim tekstovima moguće utvrditi realne okolnosti pod kojima neka od tih umotvorina stvarno živi (vrstu bolesti protiv koje se basma izgovara, način na koji se ona izgovara, pomoćna sredstva koja se, ovom prilikom, koristite itd.). Sve ovo je veoma važno, jer je funkcija objavljenih umotvorina pre svega praktična, te je o ovom neophodno voditi računa.

Antologija bi bila potpunija da su bar pojedini tekstovi komentarisani, interpretirani, i da je učinjen pokušaj sistematizacije i pored toga što ambicije ove biblioteke nisu naučne.

U zbirci su isticali, pre svega, poetski elementi ovih tekstova, ali je antologičar pustio da oni sami o sebi govore.

Osim ove knjige, pomenuta biblioteka priprema i značajne zbornike usmene narodne proze i poezije, a čitaocu ostaje da se nada da će i oni imati nivo ove antologije.

MIODRAG RACKOVIĆ: »KOKOŠJE SLEPILO«,
Matica srpska, Novi Sad 1978.
Piše: Milosav Slavko Pešić

Da bi se razmatrao novi roman Miodraga Rackovića neophodno je opomenuti se zapisa Ive Andrića o nastajanju proznog dela, jer je, u određenom smislu, ako ne temelj svake valjane proze, onda, bar, značajan momenat u postupku stvaranja **KOKOŠJEG SLEPILOA**. »Svakiput se ponovo uveravam,« zapisao je Andrić, »da se nijedna tole veća priča ne može pisati u jednom potezu, kao pismo dobrom prijatelju, nego sve parče po parče, od pojedinosti do pojedinosti, od prizora do prizora i od zapažanja do zapažanja. I bez reda nekog, nego čas s kraja, čas s početka, a čas iz sredine priče. Za to je potrebno vremena i strpljenja. Potrebno je celu svoju snagu i svu pažnju posvetiti svakoj toj pojedinosti, i raditi je ne misleći ni na ono što joj prethodi ni na ono što dolazi iza nje, kao da samo ona postoji.« (Ivo Andrić, **ISTORIJA I LEGENDA**, »Prosveta,« Beograd 1977. strana 52.)

Roman **KOKOŠJE SLEPILO** Miodraga Rackovića ispisan je upravo kao što Andrić kaže da se stvara prozno delo: od pojedinosti do pojedinosti, od prizora do prizora. I svaki pasus može da stoji za sebe kao kamen pripremljen za građevinu, ali, kada se sagleda celina, i kao deo u mozaiku čija bi savršenost i dovršenost bila poremećena bez tog, na izgled, manje važnog elementa.

U nizanju pojedinosti, vezući svoj drugi roman, čini se da je Racković upao u zamku pripovedanja (radi pripovedanja), te tako, od sitnice do sitnice, produ-

žavao i nadopisivao knjigu koja, bezmalo, nije ni morala da se dovrši. Uvodeci brojne ličnosti u okvir Leposelja, dođeše, radnike na brani, razne komitije i prišepitlje, a snop spisateljske svetlosti usmeravajući na Lepu i Franju Talijančića, ispisujuči, jednovremeno, sagu njihovog promašenog, jednoličnog i surovog života, i često je rasipajući na zamešateljstva njihove uzdanice Vuka, koji zapostavlja mornaričku školu porad kelneraja, zatim samca i doradnika kod Lepe Talijančić, dugovečna i dokona studenta Andrije Kostića, Magdalene rođene Isailović, njene prevrtljive naravi i neutažene požude, kojoj se, donekle nevešto, a ipak smišljeno, prepušta Vuk, pisac, pokadšto, utrne svetlost, ostavljajući tako neke od ličnosti, što ih je naglo uveo u priču, same i zaboravljene. Ta sudbina nije samo zadesila u romanu **KOKOŠJE SLEPILO** bubuljičavog i nosatog poštara Mitra Oreščanina, već i niz drugih koji defiluju kroz roman, pojavljujući se iznada i nestajući još brže i zagonetnije, ne ostavljajući ikakva vidnja traga i dokaze svog bitisanja.

Ali, ta živost, to neprestano uvlačenje novih lica u krug Leposelja i romana **KOKOŠJE SLEPILO**, i, isto tako, hitar nestanak iz života hidrocentrale, pa i zahuktalog pominjanja u pričama, višeg građevinskog inspektora Franje Talijančića i, povremeno, njegove držeće, neizvrljene i pretvorne žene Lepe, podudara se sa gotovo sve, nestaje i pre nego otvornim životom u kojem sve, ili što je nastalo, a likovi, znanoci i prijatelji čile dok ih brige gutaju.

Postupak za koji se Racković opredelio pri ispisivanju **KOKOŠJEG SLEPILOA** ne samo da spada u ređe u savremenom srpskom proznom stvaralaštvu, već i u znatnoj meri otežava (što,

valjda, nije bila autorova name-
ra), praćenje toka romana. To
što je Racković roman podelio u
poglavlja POSTAN NEDELJNI
RUČAK i CARSKI DRUMOVI,
PREMA MORU, i potonji razbio
u pet krugova, u koje zadiru do-
gađaji iz prvog poglavlja i tako
drže kontinuitet, čitaocu ne omo-
gućava previše lagodnosti i in-
telektualnog komoditeta, jer se
brojne ličnosti KOKOŠJEG SLE-
PILA razmnožavaju gotovo prostom
deobom, pa ih je veoma teško
držati na okupu, u svesti i
punoj pažnji.

KOKOŠJE SLEPILO se odvi-
ja poput korova kojem se ne mo-
že predvidjeti mesto gde će nići
i zacariti, priča buja, junaci se
množe, bezglavo ulećući u pripo-
vedanje, da bi, bez trajnijeg op-
ravdanja, najednom, poput zvez-
de repatice, nestali, zgasili. Pri-
ča se nastavlja bez njih kao i da
su prisutni, jer, često, mnogi od
njih nisu ni bili neophodni da bi
se nevolje Talijančićevih množi-
le, pri čemu supružnici imaju
različite i brojne glavobolje, dok
njihova uzdanica, Vuk, ima od-
ređen, jasan i pravolinijski cilj:
obljubiti, u tišini, majčinu prijat-
eljicu, postati kelner i zgrnuti
pare.

I mada se mnogi baškare vr-
ludajući kroz KOKOŠJE SLEPI-
LO, otežavajući čitaocu da ih sa-
bere i pohvata, Racković uspeva
da ih drži na okupu i uzdi, uvodi
i izvodi s Leposelskih vidika i
hatara, lako, gotovo ležerno,
iako, povremeno, neki likovi pre-
laze u svere knjiškog i neuverljiv-
og. Autor oseća kada nit pripo-
vedanja počinje da se tanji, pre-
teći da raskine vezu s čitaocem,
i kada ovaj otupljuje na nove im-
pulse, i tada pišakca s injekci-
jama humora koji svojom priro-
dnošću i okretnošću uspeva da
prikrije stvaralačke neravnine
KOKOŠJEG SLEPILA.

Ispisujući KOKOŠJE SLE-
PILO Racković je sledio, ili činio
sve da tako izgleda, tok svesti,
asocijacija, mehaničko pisanje,
nadovezivanje, govorio o zbiva-
njima koja se dešavaju dok ih
opisuje, vraćao se u prošlo, hit-
ao napred, okolišio, vraćao se
na već viđeno i pročitano, ubriz-
gavao znatne doze humora i so-
kove iskustva, detaljisao do is-
crpljivanja, nastojao da se dopa-
dne, pokadšto gubio meru, ali us-
pevao da svojski zagolica čitao-
ca i da ga navede da knjigu pro-
čita do kraja, čak i da se iznova
vraća na pojedine stranice.

Sve je, na izgled, u Racković-
ćevom književnom postupku ha-
otično, ali taj izgled vara, jer je
autor sve, do detalja isplanirao,
kanališući i priliv asocijacija, pa
i samu mehaniku pisanja, koja
se takvoj sistematizaciji, a i sv-
koj drugoj, jasno opire. Racko-
vić vlada književnim zanatom
onolikom spretnošću i poznav-
anjem koliko mu je u datom tre-

nutku potrebno, i mada KOKOŠ-
JE SLEPILO nije roman koji će
se, bez mulke, naći na ishitrenim
listama hit-knjige sezone, zasigurno
je da će ga mnogi čitalac po-
tražiti i kada margine uveliko
počinje da osvaja i grize žuta bo-
ja vremena.

**DRAGO ŠTAMBUK: »ANTI-
NOY & mangal«,**
Čakavski sabor, Split 197.
Piše: Zdravko Krstanović

Svojim temeljnim usmjere-
njem u drugoj zbirci pjesama,
Drago Štambuk se iskazuje kao
stvaralac sklon zatvorenoj for-
mi, konciznosti, sabranom i cize-
liranom jeziku. Posrijedi je nas-
tojanje da se stihovi maksimal-
no ogole, usredsrede, ujezgre, li-
še verbalnog gomilanja. Unutar-
nje bogatstvo otkriva se, para-
doksalno, u svodenju, u strogos-
ti, u sažimanju koje isključuje
svaku narativnost. Težeći posve-
mašnjoj čistoti, autor se okreće
i arhaičnim i dijalektalnim jezič-
kim vrelima. Mada se ponekad
zadovolji začudnošću samog di-
jalekta (kao u pjesmi *Nezafal*),
Štambuk, u suštini, dijalektalne
potencijale koristi na autentičan
način, preoblikujući ih u cjelini
teksta. Njegov je pristup dijalek-
tu dakle, opravdan i djelotvoran,
i može se uporediti s Nastasije-
vićevim vaskrsavanjem drevnih
jezičkih zona. Dijalektalno je ov-
dje samo materijal koji, u novom
kontekstu, gubi raniju funkciju.
Jezik jedne regije, preobražen u
pjesničkom tekstu, stiče opširiju,
univerzalnu moć. U relacijama
hrvatske poezije u kojoj je dija-
lektalno znao biti zamjena kreativ-
ne afirmisanje svojevrsne pastora-
le, Štambukovo pjevanje pred-
stavlja nesumnjivo originalan,
nov prinos. To je pjevanje ute-
meljeno u modernitetu, a ne u
tradicionalističkim, lispisanim
prostorima.

Stoga forma Štambukove
pjesme uglavnom se odriče izri-
čitog iskaza, opštih spoznanja,
uvriježenog poetskog rekvizitari-
ja, te nam se obraća, prevashod-
no, kao jezičko očiđenje, kao
osamostaljena, nesvodljiva tvo-
revina. Njenu prirodu pjesnik
određuje vlastitim stihovima:

*Staviš li je pod ključ
kroz ključanicu izaići će.*

Pjesnik, očevitno, preferira flu-
idnost riječi, njen unutarnji na-
boj, hoteći je učiniti neulovljiv-
om, izmičućom. Stoga se njego-
vo pjevanje zasniva na višeznač-
nosti, na ukrštaju različitih slo-
jeva, na bogatim simboličkim na-
slagama koje zadržavaju potreb-
nu poetsku konkretnost. Velika
je ovdje uloga svakog pojedinog
segmenta, nijanse, jedva primjet-
nog jezičkog udara. Tekst se ne
raskriva od prve, nije lakopro-
hodan, ne teži površnoj svidljivi-
nosti. Štambuk umije odgovoriti

poznatom Paundovom zahtjevu
da stih bude otkriće, da ne osta-
ne prazna verbalna građa. Jezič-
ka preciznost nije pjesnika odve-
la u suvoću, nije postala sama
sebi cilj, njegova lapidarnost os-
tvaruje se zbilja kao »krvavo slo-
vo«. Ova pjesnikova sintagma
dobro pogađa suštinu njegovog
pjeva.

U novom hrvatskom pjesniš-
tvu Štambuk je krenuo uistinu
vlastitim putem, zbiljski osvaja-
jući iskustva moderniteta, ne po-
vodeći se za efemernim tendenci-
jama, ne plaćajući dug trenutku.
Poezija je za nj instinski iskuše-
nosti jezika i insistiranje na ča-
nje, a ne puko kretanje u spolj-
sovitom efektu.

Disciplinovan odnos prema
tekstu, ipak, u jednom manjem
djelu Štambukovog rukopisa, ni-
je na potrebnom nivou, te neke
njegove pjesme ostaju tek zapi-
si, skice, impresije koje su samo
zabilježene, ali ne i iskristalisa-
ne. Bilo bi, zacijelo, bolje da su
ostale u pjesnikovoj radionici.
Ovako nam se Štambukova knji-
ga otkriva kao djelomice naruše-
na, bez potpunog, definitivnog
zaokruženja. No, to ne dovodi u
pitanje pjesnikovo mjesto u no-
voj hrvatskoj poeziji. Budućnost
će ga, vjerujem, samo osnažiti.

**NIKOLA STRAJNIC: »ZVJE-
ZDANI SATI«,**
Biblioteka »Revije«, Osijek
1975.

Piše: Antun Šimunić

Suvremeno je pjesništvo, jed-
nim svojim dijelom, kazivanje ne-
izrečenoga, pri čemu se jezik
sám nužno preporuča, vraćajući
se u svoje prastanje, prije nego
što je bio satjeran u obrasce i
kalupe. U pjesmotvoru jezik se
tako odriče svoje uobičajene ra-
zumljivosti li saopćavanja, jer on,
u stvari, pripočeva sám sebe u
svoj svojoj prvotnoj izvornosti i
čistoći. Sugestivnost umjesto ra-
zumljivosti, kao temeljna oznaka
takva pjesmovanja, potiče čitao-
ca da započeti stvaralački čin na-
stavi svojim vlastitim silama,
uključujući ga u su-stvaralački
odnos zajedno s pjesnikom. Ova-
kav neskroman zahtjev postavlja
čitaocu i pjesništvo Nikole Straj-
nića, predstavljeno u zbirci *Zvje-
zdani sati*.

Unutarnji znamen Strajniće-
va pjesništva uprisutnjen je naj-
bjeleodanije u nenametljivim i iz-
brušenim stihovima pjesme *Ars
Poetica*:

Tišinom samo

Nagli put:

Rumeni trag

Naše krvi.

Znamen smo;

Tek: mukli krik,

Zasnivajući.

To pjesništvo, kao drhtaj ka-
snog neba, kao treptaj lista su-
hog u predvečerje, zatamljuju-
ćom tišinom svoga poja o naj-
skrivenijim tajnama čovjeka i
svijeta zbori; ono svojom suzdr-
žanom mirnoćom i razložnom
škrtošću izraza kaže više nego
zapjenjena silovitost i stihovitost
glomaznih pjesama, koje često
nisu ništa drugo doli napuhnuto
stihotvorno crijevo pokvarene
mješine. Sve je u njemu u znaku
tišine i šutnje, koje »ječitije go-
vore o manifestacijama čovjeka
i prirode od bilo kakvih zvuč-
nika. »Virijeme nam zašutjet je«,
kaže pjesnik u *Slijepom pesni-
ku*, a tu je još čitav niz sintagma
koje nagovještavaju stanje ljud-
ske egzistencije u kozmosu: *tiho
tuku sati neba, bezglasan poj,
nijemo zbori, treptaj vas tih, m-
morenje suglasnosti, tiho blista
sveta*, itd.

Unutarnja dilema čovjeka u
svijetu, prisutna u filozofiji eg-
zistencijalizma, posebice u Hei-
deggerovoj misli, izražena poj-
movima kao što su »bniga« (*Sor-
ge*), »strah« (*Furcht*), odjekuje,
prilično glasno i grčevito doživ-
ljeno, i u Strajnićevoj zbirci već
od prve stranice, koja kao motto
nosi Hölderlinove stihove: *Sor-
gen, wie diese, muss, gern oder
nicht, in der Seele/ Tragen ein
Sänger... Besmislena situacija
ljudske idne prepuštene sud-
bini obilježena je u pjesmi *Zeb-
nja*:*

*Nerazumna
Blista nada:*

*Riječi tavnoj
Prepušteno.*

Sluteći tek:

*Besmislen poj
Noći, praznom,
Odjekuje.*

Sredstva Strajnićevo pjesnič-
kog jezika nedvosmisleno upuću-
ju na krajnju izdašnost i suzdr-
žljivost poetskog iskaza, na gram-
matički neosnovanu inverziju, na
uporabu glagolskog priloga sa-
dašnjeg bez pratnje predikata, na
izbjegavanje glagola i depersona-
lizaciju već ionako oskudne rad-
nje na rastvaranje silabičkog
dvanaesterca našeg najranijeg
stihotvorenja, a sve su to bitne
oznake jednog govorenja koje
stremi svom početku i izvornosti,
svojim »zvjezdanim satima«. Po-
tvrdu za to nalazimo i u moti-
vsko-tematskom tkivu okrenutom
elementarnom mišljenju i pjeva-
nju (Heraklit, Empedoklo, Sofok-
lo),

Ako je ambicija suvremena
pjesništva svjedočiti o praiskon-
skim silama riječi, o njezinim
»atavističkim« značajkama, kad
je ona bila, prije svega, pokretač-
ka, otjelovljujuća, stvaralačka,
onda je napor Strajnićevo jezi-
ka opravdano usmjeren u tom
pravcu, čime njegovo pjesništvo
biva još većim izazovom.

»polja« — časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja, novi sad, katolička porta 5/II, telefon (021) 28-765

urednik: lazar bojančević, milan dunderški, slavko gordić, vićozoslav hronjec, drago koković i jovan zivlak (glavni i odgovorni urednik) tehnički i likovni urednik cvetan dimovski / sekretar radmila gikić / članovi izdavačkog saveta: janoš banjai, bosiljka bojančić, cvetan dimovski, nedeljko terzić, lazar elhart, ksenija maricki gadanski, slavko mišković, julijana palfi, jordan pešić, jovan ric, milan stanić (predsednik), jovan zivlak i pero zubac / izdaje npr dnevnik, oour »redakcija dnevnik«, novi sad, bulevar 23. oktobra 31. / direktor jovan vilovac / osnivač pokrajinska konferencija saveza socijalističke omladine vojvodine / časopis finansira SIZ kulture SAP vojvodine / rukopise slati na adresu: redakcija »polja«, novi sad, poštanski fah 190 / godišnja pretplata 60 dinara, za inostranstvo dvostruko / žiro račun 65700-601-11971 npr dnevnik, oour »redakcija dnevnik«, sa naznakom za »polja« / lektor zorica stojanović / štampa »prosveta« novi sad, stavana sremca 13. / na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku i kulturu broj 413-152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga.